

Sukces odpowiedzialnego pracodawcy to inwestycja w zdrowie pracowników

Pracownik jest najważniejszym kapitałem każdego przedsiębiorstwa. Aby pracownicy przyczyniali się do realizacji strategii firmy muszą być zadowoleni z pracy. Z I Ogólnopolskich Badań Satysfakcji z Pracy przeprowadzonych przez firmę Sedlak & Sedlak w marcu 2011 roku wynika, że jedna trzecia badanych respondentów jest niezadowolona z pracy, a co czwarty badany stwierdza, że nie lubi swojej pracy.

Wyniki te są przerażające. Z pracownikami, którzy są niezadowoleni z pracy i niezaangażowani w realizację zadań trudno odnieść sukces rynkowy. Warto się zastanowić, co wpływa na satysfakcję pracowników z pracy. Gdy zadaje się to pytanie pracodawcom najczęściej wymieniają następujące czynniki: poziom wynagrodzenia, zapewnienie możliwości rozwoju, znaczenie stanowiska w hierarchii organizacyjnej oraz dobrą atmosferę w pracy. Niestety niewielu z nich wymienia warunki pracy, które też odgrywają znaczącą rolę. Pracownik w pracy spędza dużą część dnia. Biuro nie jest już tylko miejscem pracy. Powinno być również miejscem odpoczynku czy spotkań.

Jak funkcjonalność biura wpływa na efektywność pracowników?

Pracownicy bardziej efektywnie pracują w biurze, które jest funkcjonalne. Zależność tę potwierdzają różne badania. Z badań opublikowanych w roku 2010 przez brytyjską Commission for Architecture and Build Environment (CABE) wynika, że już najprostsze elementy, jak jakość powietrza i oświetlenie, mogą przyczynić się do znacznej redukcji absencji pracowników i podnieść ich produktywność nawet o 1/5. Z innego badania przeprowadzonego przez CABE wynika, że dobrze zaprojektowana przestrzeń biurowa w sektorze usług może podnieść wydajność przedsiębiorstwa o 20%.² Interesujące wyniki zostały również przedstawione w raporcie badań dotyczących możliwości dostosowania wysokości blatu biurka do potrzeb pracownika. Ważne jest ustawienie monitora czy laptopa na linii wzroku, czy też odpowiednie położenie dokumentów podczas ich przepisywania.

¹ Starszy wykładowca w Katedrze Zarządzania w Gospodarce w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

² S. Czubakowska, Wyszukana zachęta do wytężonej pracy, Gazeta Prawna, 22-25.04.2011

Co straci pracodawca nie inwestując w ergonomiczne rozwiązania w biurze?

Bóle kręgosłupa i karku, zburzenia ostrości widzenia, zawroty i bóle głowy, zespół cieśni nadgarstka, zaburzenia krążenia, podrażnienie skóry, alergie, usztywnienie mięśni, przemęczenie oraz dolegliwości natury psychicznej to choroby, które mają bezpośredni związek z nieergonomiczną organizacją miejsca pracy. Często pracownicy z tego powodu chodzą na zwolnienia lekarskie, co ewidentnie jest stratą dla pracodawcy w aspekcie kosztowym jak również w aspekcie organizacji pracy i wykonywania zadań. Koszty związane z brakiem odpowiedniej organizacji i wyposażenia miejsca pracy są bardzo wysokie. Z powodu chorób zawodowych lub wypadków przy pracy traconych jest minimum 30 dni, co oznacza, że pracodawca musi ponieść dodatkowe koszty związane z jednomiesięcznym wynagrodzeniem pracownika. Biorąc pod uwagę tylko przeciętne wynagrodzenie jest to kwota prawie 3800 PLN.³ Straty spowodowane wypadkami przy pracy wynoszą w każdym kraju przeciętnie 1-4% dochodu narodowego.⁴

Jak powinno wyglądać idealne miejsce pracy?

Z przytoczonych badań jednoznacznie wynika, że stworzenie ergonomicznych warunków pracy wpływa na zwiększenie satysfakcji pracowników z pracy oraz podniesienie ich efektywności. Wobec powyższego należy zadać pytanie, co to znaczy ergonomiczne warunki pracy? Oznacza to stworzenie przez pracodawcę takich warunków, dzięki którym każde stanowisko pracy spełnia trzy podstawowe wymagania. Po pierwsze wyposażenie stanowiska pracy musi pracownikowi umożliwiać wygodne wykonywanie wielu zadań bez nadmiernego obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego i innych uciążliwości związanych z przybieraniem niewygodnych pozycji ciała, która powinna być jak najbardziej naturalna. Po drugie wyposażenie stanowiska powinno zminimalizować zbędne ruchy pracownika i umożliwić zmianę pozycji ciała. Ważne jest ustawienie urządzeń technicznych, a przede wszystkim ich funkcjonalność. Powinny ułatwiać wykonywanie pracy, a nie, jak to się często zdarza, utrudniać. Po trzecie stanowisko pracy powinno być dostosowane do indywidualnych potrzeb pracownika. Należy przede wszystkim wziąć pod uwagę jego warunki fizyczne oraz stan zdrowia. Aby praca sprawiała satysfakcję należy tak zaprojektować stanowisko pracy pracownika, aby spełniało wymogi ergonomii i było dostosowane zarówno do cech antropometrycznych pracownika, jak i do rodzaju pracy przez niego wykonanej. Przy

³ Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w marcu 2012 roku wynosiło 3770,66 PLN.

⁴ W. Górską, Ergonomia, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 2007, s. 311.

projektowaniu stanowiska pracy należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie prawidłowej postawy pracownika. Należy właściwie zaaranżować przestrzeń na biurku oraz wprowadzić poprawne ustawienie monitora i ułożenia dokumentów. Koszt wyposażenia stanowiska pracy w elementy wynikające z przepisów prawa, czyli w: podnózek, podstawę pod monitor, podkładkę pod nadgarstek i uchwyt na dokumenty wynosi około 210 PLN netto. Przykładami przyjaznych biur dla pracowników są biura Google czy Facebooka.⁵

Ile polskich biur zapewnia ergonomiczne warunki pracy?

Niestety jak wynika z badań Ergotest 2011 jedynie 2% stanowisk w polskich biurach jest w pełni przystosowana do potrzeb pracowników, a ponad połowa nie spełnia większości wymogów ergonomii. W efekcie ponad 90% pracowników biur skarży się na bóle kręgosłupa, a ponad 80% pracowników ma kłopoty ze wzrokiem. Z tych samych badań wynika, że większość pracowników w Polsce nie ma zapewnionych odpowiednich ergonomicznych akcesoriów biurowych.⁶

Z badań przeprowadzonych przez niezależną firmę badawczą na zlecenie firmy Fellowes, jednego z największych światowych producentów ergonomicznych urządzeń biurowych wynika, że w Polsce odznacza się największym odsetkiem pracowników (94%) wierzących się w Europie (68%-88%).⁷ . Dane te wskazują również na to, że miejsce pracy większości polskich pracowników, pracujących w biurze nie jest ergonomiczne. Z tych samych badań wynika, że 72% spośród osób korzystających ze specjalnych produktów poprawiających ergonomię jest ich właścicielem.⁸ Co oznacza, że duża część pracodawców nie interesuje się zapewnieniem ergonomicznych warunków pracy swoim pracownikom, mimo, że pracownicy widzą taką konieczność kupując ta urządzenia we własnym zakresie.

Dlaczego pracodawca powinien dbać o ergonomiczne warunki pracy?

Moim zdaniem pracodawca, który chce być odpowiedzialnym musi dbać o ergonomiczne warunki pracy. Po pierwsze obowiązek ten wynika to z przepisów prawa. Kwestię tę regulują następujące rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej: z dnia 1 grudnia 1998 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych

⁵ S. Czubkowska, Wyszukana.....,op.cit.

⁶ www.egospodarka.pl/tematy/ergonomia-stanowisko-pracy, 2012.04.24.

⁷ Raport „ Ergonomia zmieniającego się miejsca pracy w Polsce, Dynamic Markets Limited, luty 2012, s.3.

⁸ Tamże, s. 6.

w monitory ekranowe⁹ oraz z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.¹⁰ Wymagania w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe określa również Dyrektywa Rady Europejskiej.¹¹

Zapewnienie komfortowych warunków pracy ma wiele korzyści. Między innymi:

- Pracownicy są bardziej zadowoleni z pracy, przez co są w nią bardziej zaangażowani.
- Wykonując swoją pracę w warunkach dostosowanych do swoich potrzeb są bardziej efektywni.
- Dbłość o komfort pracy poprawia wizerunek przedsiębiorstwa, jako dobrego pracodawcy, co jest kluczowym czynnikiem sukcesu w pozyskiwaniu najlepszych pracowników i utrzymaniu ich jak najdłużej w przedsiębiorstwie.
- Ergonomiczne wyposażenie stanowiska pracy jest inwestycją, która jest opłacalna, jak każde mądre inwestowanie w najważniejszy kapitał przedsiębiorstwa, jakim są pracownicy.
- Pracodawca nie ponosi strat finansowych z powodów chorób pracowników spowodowanych złymi warunkami pracy.

Pracodawca powinien tak zorganizować pracę i stanowisko pracy swoich pracowników, aby zabezpieczyć ich przed czynnikami i uciążliwościami szkodliwymi dla zdrowia. Przy wyborze produktów tworzących ergonomiczne warunki pracy w biurze należy między innymi brać pod uwagę czy posiadają one certyfikację niezależnych organizacji takich jak FIRA¹².

Miejsce pracy powinno być zaprojektowane tak jak kokpit w myśliwcu, który spełnia w 100% zasady ergonomii. Warto wiedzieć, że projektowanie kokpitów zapoczątkowało myślenie o ergonomicznej postawie i warunkach pracy. Odpowiedzialny pracodawca powinien dbać o zdrowie swoich pracowników. Przynosi to wymierne korzyści zarówno dla niego oraz jego pracowników. Dzięki ergonomicznemu wyposażeniu biura

⁹ Dz. U. z 1998 roku nr 148, poz. 973.

¹⁰ Dz. U. z 2003 roku, nr 169, poz. 1650.

¹¹ Dyrektywa Rady nr (90/270/EWG) z dnia 29 maja 1990 r w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 87/391/EWG) wraz z uaktualnieniami.

¹² FIRA jest ciałem ergonomicznym, które działa od 1949 roku. Organizacja ta rozwinęła wiele metod i form testowania mebli i akcesoriów. Akredytacja tej organizacji gwarantuje, iż dany produkt spełnia wszelkie standardy ergonomiczności. Więcej informacji na www.fira.co.uk

przedsiębiorstwo wywiązuje się z wymogów stawianych przez prawo, co jest obowiązkiem każdej firmy. Pracodawcy polscy muszą w większym stopniu zadbać o ergonomiczne wyposażenie biur. Jest to również obowiązek wynikający z przepisów prawa.